

K.K.T.C.
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
Fen-Edebiyat Fakültesi
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Çalıkuşu Romanının

İncelenmesi

Mezuniyet Ödevi

Pervin Canay

950180 - 4-C

REŞAT NURİ

GÜNTEKİN

ÇALIKUŞU

ROMAN

ÖNSÖZ

“Çalıkuşu romanının incelenmesi” adlı bu çalışma romanın içinde geçen bazı unsurları ele alır. Bu unsurlar kullanılan eşyalar, giyilen giyecekler, yiyecekler, meslekler, yer ve şehir isimlerinden ibarettir. Böyle bir incelemenin amacı o dönemi yansıtabilmek ve tanıyabilmektir.

Bu ödevi hazırlamamda yardımlarından dolayı Doç. Dr. Bülent Yorulmaz’ a teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	1
2. YAZARIN HAYATI.....	2
3. ROMANDA KULLANILAN EŞYALAR.....	4
4. ROMANDA GEÇEN YER İSİMLERİ.....	21
5. KULLANILAN GİYECEKLER.....	31
6. YİYECEKLER.....	36
7. MESLEKLER.....	39
8. KAYNAKÇA.....	43
9.İNDEKS.....	44

GİRİŞ

Çalıkuşu romanı Reşat Nuri Güntekin'in ününü kazandığı ilk romanıdır. Romanda iyi öğrenim görmüş bir İstanbul kızının, Anadolu'nun çeşitli köy ve kasabalarında öğretmen olarak yaşadığı serüven anlatılır.

Çalıkuşu duygusal bir sevgi öyküsüdür. Romanda Feride'nin duygu dünyası, gerçeklerden soyutlanmadan verilir.

REŞAT NURİ GÜNREKİN

XX. yy. roman, hikaye ve oyun yazarlarından biri olan Reşat Nuri Güntekin 1889'da İstanbul'da doğdu. İstanbul üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ni bitirdi. Bursa'da başladığı öğretmenlik hayatına, çeşitli okullarda devam etti. Çanakkale milletvekili, Paris Kültür Ataşesi, Milli Eğitim Müfettişliği yaptı. Kanseri tedavisi için gittiği Londra'da öldü.

Yazı hayatına Birinci Dünya Savaşı sonlarında 1917'de başladı. İlk eseri de "Eski Ahbap" 1917'de basılan Reşat Nuri, 1918'de tiyatro eleştiri ve araştırmaları yayımlarken bir yandan da hikayelerini şair dergisi 1918/19; Nedim Dergisi 1919; Büyük Mecmua, 1919'da yazıyor. "Çalıkuşu" nun vakit gazetesinde tefrikiyasıyla (1922) geniş bir ün kazandı.

Yazdığı, çevirdiği, kitap biçimine girmiş veya dergi, gazete yayınlarında, tiyatro repertuarında kalmış eserlerinin toplamı yüzü bulur; bunlardan 19 tanesi telif romandır, 7 tanesi hikaye kitabı.

İlk baskı sırasıyla romanları; Gizli El (1922), Çalıkuşu (1922), damga (1924), Bir Kadın Düşmanı (1927), Yeşil Gece (1928), Acımak (1928), Yaprak Dökümü (1930), Kızılılık Dalları (1932), Gökyüzü (1935), Eski Hastalık (1938), Ateş Gecesi (1942), Değirmen (1944), Miskinler Tekkesi (1946), Harabelerin Çiçeği (1953), Kavak Yelleri (1961), Son Sığınak (1961), Kan Davası (1962).

Hikaye kitapları: Tanrı Misafiri (1927), Sönmüş Yıldızlar (1927), Leyla ile Mecnun (1928), Olağan İşler (1930).

Oyunları içinde ise en ünlüleri: Balıkesir Muhallebicisi (1953), ve Tanrıdaki Ziyafeti (1955).

Bütün eserleri ölümünden sonra eşi tarafından eski bir külliyat halinde yeniden bastırıldı.

KULLANILAN EŞYALAR

Ağ :

İplik, sicim, tel gibi ince şeylerden kafes biçiminde yapılmış örgü.

Albüm :

Resim, fotoğraf, pul gibi şeyleri dizip saklamaya yarayan bir tür defter.

Altom :

Atom sayısı 79, atom ağırlığı 196,9 olan, 1064 °C' de eriyen kolay işlenen, yüksek değerli, paslanmaz element.

Ambar :

Genellikle tahıl saklanan yer. Yiyecek ve bazı eşyaların saklandığı yer.

Arı kovanı :

Arılara barınak olarak yapılan türlü biçimdeki tahta, sepet veya sandık.

Armonika :

Yan yana sıralanmış deliklerden her biri üflenince, aynı notada sesler çıkaran küçük ağız çalgısı, mızıka, akordeon.

Asma merdiven :

Yukarı ucundan bir yere asılarak kullanılan ip merdiven.

Avize :

Tavana asılan, şamdanlı, lambalı, billur, cam veya metal süslü aydınlatma aracı.

Ayna :

Işığı, yansıtan, varlıkların görüntüsünü veren, cilalı ve sırlı cam.

Bakraç :

Çoğunlukla bakırdan yapılan küçük kova.

Balmumu :

Arıların peteklerini yapmak için karın halkaları arasında sakladıkları yumuşak ve sarımsı madde.

Barut :

Ateşli silahla bir merminin atılmasına veya herhangi bir aracın fırlatılmasına yarayan, patlayıcı katı madde.

Bavul :

Yolculukta içine eşya konulan büyük çanta.

Beyanname sureti :

Bildirge belgesi.

Bohça :

İçine çamaşır, elbise gibi şeyler koyup sarmaya yarayan dört köşe kumaş.

Boncuk :

Cam, taş, sedef, tahta, plastik gibi maddelerden yapılan, ortası delik, çoğu yuvarlak ve renkli süs tanesi.

Büfe :

İçine sofrata takımlarının konulduğu dolap. Toplantılarda yiyecek ve içeceklerin bulunduğu masa.

Cetvel :

Doğru çizgileri çizmeye yarayan, dereceli veya derecesiz, tahtadan, plastikten veya madenden yapılmış araç.

Cumba :

Yapıların üst katlarında, ana duvarların dışına sokağa doğru çıkıntı yapmış balkon. Eski evlerde pencere hizasından sokağa doğru çıkıntısı olan kafesli bölüm.

Cakı :

Açılıp kapanan bir veya birkaç ağızlı küçük cep bıçağı.

Cam sakızı :

Çam ağacından çıkarılan reçine.

Camasır teknesi :

Çamaşır yıkamaya yarayan enlemesine derin bir kap.

Canta :

Kösele, meşin, kumaş gibi hafif malzemeden yapılıp büyüklüğüne göre para, evrak, yiyecek koyup taşımaya yarayan kap.

Cardak :

Tarla bahçe gibi yerlerde ağaç dallarından örülmüş barınak.

Carsaf :

Yatağın üstüne serilen veya yorgan kaplanan bez örtü.

Cember :

Çocukların oynamak için çevirip arkasından koştukları tekerlek biçiminde oyuncak.

Cengelli iğne :

Tutturulduğu yerden kurtulmaması için ucu özel yuvaya geçirilen iğne.

Ceşme :

Borularla gelen suyun bir oluktan veya musluktan aktığı yalaklı su hazinesi veya yapısı.

Cıngırak :

Küçük çan. İçindeki tanelerin hareketiyle ses çıkaran metal yuvarlak nesne.

Cit :

Bağ, bahçe, bostan gibi yerlerin çevresine çalı, kamış, ağaç dalı gibi şeylerden çekilen duvar.

Damga :

Bir şeyin üzerine bir nişan, bir işaret.

Dantel :

Her türlü iplikle örülen veya kumaşın kenarına işlenen türlü biçimde ince ve ağ görünümünde örgü, tentene.

Davul :

Büyük ve enlice bir kasnağın iki yanına deri çekilerek yapılan, tokmak ve değnekle çalınan çalgı.

Dehliz :

Üstü kapalı, dar ve uzun geçit.

Dekar :

Tiyatro, sinema ve televizyonda sahneye konulan eserin yazıldığı yerin, çağının özelliklerini belirleyen çeşitli öğelerin bütünü. Bir yere süsleme amacıyla verilen düzen. Görünüş, manzara.

Dolap :

Genellikle tahtadan yapılmış bölme veya çekmelerine eşya konulan, kapalı mobilya.

Düğme :

Giyecek, yorgan gibi eşyaların bazı yerlerine ilikleyici veya süs olarak dikilen kemik, metal, sedef gibi sert maddelerden yapılmış küçük tutturmalık.

Dümbelek :

Ağızına deri gerilmiş, çanak biçiminde darbukaya benzer bir çeşit çalgı.

Düven :

Harmanda ekinin sapı ve tanelerini ayırmak için kullanılan, önüne koşulan hayvanlarla çekilen, altında keskin çakmak taşları, çakılı bulunan kızak biçiminde araç.

Erganun :

Org.

Etajer :

Rafları olan kapaksız ve taşınır dolap.

Fener :

Saydam bir maddeden yapılmış veya böyle bir madde ile donatılmış, içinde ışık kaynağı bulunan aydınlatma aracı. Gemilerde yol gösteren ışık kulesi, deniz feneri.

Fil dişi :

Fil' in silah olarak kullanıldığı iki uzun ve eğri dişi. Donuk beyaz renk.

Fitil :

Lambada, kandilde ve mumda yağın, çakmakta benzinin yanmasını sağlayan, türlü biçimlerde bükülmüş veya dokunmuş pamuktan yapılmış genellikle yağ çekici madde.

Gelin teli :

Gelinlerin başlarına takılan, parlak, ince, gümüş tel.

Gözlük :

Görme bozukluğu olan gözlerin daha iyi görmesine veya gözleri korumaya yarayan, bir çerçeveye yerleştirilmiş çift camdan oluşan araç.

Guguklu saat :

Saat başlarını ve buçukları bir guguk kuşunun çıkması ve ötmesiyle bildiren saat.

Hasır :

Saz, kabuk, yaprak gibi bir bitki maddesiyle örülmüş taban veya tavan örtüsü. Tamamı veya bir bölümü böyle bir örtüden yapılmış olan.

Havuz :

Su biriktirme, yüzme veya çevre güzelleştirmek gibi amaçlarla altı ve yanları mermer beton ve benzeri şeylerden yapılarak içine su doldurulan, genellikle üstü açık yer.

Heykel :

Taş, tunç, bakır, kil, alçı gibi maddelerden yontularak, kalıba dökülerek veya yoğrulup pişirilerek biçimlendirilen eser, yontu.

İğne :

Dikiş dikmeye yarayan ince, ucu sivri, bir ucunda iplik geçecek deliği bulunan çelik araç.

İnci :

İstiridye gibi bazı kavrılı deniz hayvanlarının içerisinde oluşan değerli, küçük, sert, sedef renginde süs tanesi.

İskambil :

Bir yüzünde sayılar veya resimler bulunan, çeşitli oyunlar oynamaya yarayan kart, oyun kağıdı.

İskemle :

Aralıksız sandalye.

Kadeh :

İçki içmeye yarayan küçük bardak.

Kadife :

Yüzeyi belirli uzunlukta ham madde lifleriyle kaplı, parlak yumuşak kumaş.

Kafes :

Aralıklı telden, metal veya ağaç çubuklarından yapılmış genellikle taşınabilir koyacak.

Kalay :

Atom numarası 50, atom ağırlığı 118,7 olan, gümüş beyazlığında, 232 °C de eriyen, 7,29 yoğunluğunda kolay işlenebilen, yumuşak bir element. Aldatıcı görünüş. Sövme, küfür.

Kalpak :

Kesik kani biçiminde deri, kürk veya kumaştan yapılmış başlık.

Kamçı :

Bir ucuna ip, der vb. bağlı vurma aracı. Bir ucu bir yere bağlı, öbür ucu herhangi bir işte kullanılmak için serbest bırakılan halat.

Kandil :

İçinde sıvı bir bağ ve fitil bulunan kaptan oluşmuş aydınlatma aracı.

Kapı :

Bir yere girip çıkarken geçilen ve açılıp kapanma düzeni olan duvar veya bölme açıklığı.

Kartvizit :

Bir kimsenin kimliğini gösteren, kutlamalarda veya kendini tanıtmada kullanılan çoğunlukla beyaz, küçük ince karton parçası.

Karyola :

Üzerine yatak yapıp yatılan tahta veya metal kerevet.

Katır boncuğu :

Çoğu binek hayvanlarının boynuna süs olarak takılan, mavi camdan iri boncuk.

Kavanoz :

Topraktan veya camdan ağzı, geniş, orta veya ufak boyda bir kap.

Kayık :

Kürek veya yelkenle yürüyen ufak tekne.

Kefen :

Gömülmeden önce ölünün sarıldığı beyaz bez.

Kehribar :

Süs eşyası yapımında kullanılan, açık sarıdan kıızıla kadar türlü renklerde, yarı saydam, kolay kırılır ve bir yere hızlıca sürtülen hafif cisimleri kendine çeken fosilleşmiş reçine.

Keman :

Dört telli çenenin altına dayayarak çalınan yaylı çalgı.

Kepenک :

Genellikle dükkanları kapamak için kullanılan, saç levha veya türlü biçimlerde demir veya tahta kanat.

Kerevet :

Üzerine şilte gerilerek yatmaya veya oturmaya yarayan tahtadan seki, sedir.

Kerpeten :

Bazı nesneleri sıkmak veya çekmekte kullanılan, hareketli bir eksen çevresinde çapraz iki parçadan oluşmuş, kıskaç biçimindeki araç.

Kese :

Cepten taşınan, içine para, tütün gibi şeyler konulan kumaştan veya örgüden küçük torba.

Kılıç :

Uzun, düz veya eğri, ucu sivri, bir veya her iki yüzü keskin, kın içinde bele takılan, çelikten silah.

Kına :

Kına ağacının kurutulmuş yapraklarından elde edilen, saç ve elleri boyamakta kullanılan toz.

Klübe :

Kerpiç, saman veya ağaçtan yapılmış küçük, basit ilkel ev.

Kolye :

Gerdanlık.

Kordon :

Çoğu ipekten yapılmış kalın ip. Saat veya madalyon gibi şeyleri asmaya yarayan çoğunlukla ince zincir.

Kova :

Genellikle su veya sulu şeyleri içine koyup taşımaya, kuyudan su çekmeye yarayan, üstünden kulplu kap.

Kubbe :

Yarım küre biçiminde olan ve yapıyı örten dam.

Kulp :

Kapların sap gibi halka biçiminde olan tutulacak yeri.

Kurdela :

Geniş, ipekli şerit.

Kuyu :

Su katmanına varıncaya kadar derinliğine kazılar, genellikle silindir biçiminde, çevresine duvar örülen, suyundan yararlanılan çukur.

Künye :

Bir kimsenin adı, soyadı, ülkesi, doğumu mesleği gibi özelliklerini gösteren kağıt.

Kürsü :

Kalabalığa karşı söz söyleyenlerin üzerine çıktıkları yüksekçe yer.

Lamba :

Petrol gibi yanıcı bir madde yakarak veya elektrik akımıyla içindeki teller ak kor durumuna geçerek ışık veren alet.

Lando :

Dört tekerlekli içinde dingillere paralel olarak düzenlenmiş karşılıklı iki oturma sırası bulunan binek arabası.

Lastik top :

Kauçuktan yapılmış top.

Lavabo :

Üzerinde sıcak ve soğuk musluklar bulunan, porselen ermeye veya sacdan yapılmış el, yüz, bulaşık yıkamaya yarayan yer.

Levha :

Bir yere asılmak için yazılmış yazı.

Lüks lambası :

Hava basınçlı bir tür petrol lambası.

Madalyon :

İçine küçük resim, saç teli gibi şeyler konulan, boyna zincir ile asılan, genellikle değerli metalden yapılmış, türlü biçimde süs eşyası.

Mahfaza :

İçinde, küpe, yüzük, bilezik gibi değerli süs eşyalarının saklandığı kutu.

Mahfe :

Deve, fil gibi hayvanların sırtına konulan üzerine oturmaya yarayan sepet.

Makas :

Bir eksen çevresinde dönebilecek biçimde çapraz eklemlenmiş birbirine bakan yüzleri keskin iki çelik lamadan oluşmuş, arasına yerleştirilen herhangi bir şeyi kesmeye yarayan araç.

Mangal :

İçine kor konulan, sacdan, bakır veya pirinçten, türlü biçimlerde üstü açık kap, korluk.

Maroken :

Fas'ta işlenen yumuşak bir çeşit keçi derisi.

Marpuç :

Kıvrık, kıvrılmış nargileye takılan hortum biçiminde uzun ve bükülgen boru.

Matbuat :

Basılmış şeyler, kitaplar

Mavna :

Gemilere ve yakın kıyılara yük taşıyan, güvertesiz büyük tekne.

Mecidiye :

Eskiden kullanılan ve o zamanın 20 kuruşu değerinde olan gümüş sikke.

Mektup :

Bir şey, haber vermek, bir şey sormak veya istemek için, birine çoğunlukla posta yoluyla gönderilen zarfa konulmuş yazılı kağıt, name.

Mendil :

Burun ve ten silmekte bazen de el ve yüz silmekte kullanılan küçük, kare biçiminde dokuma.

Meryem heykeli :

Hız. İsa'nın annesi Hz. Meryem'in heykeli.

Meşin :

Sepilenmiş koyun derisi. Bu deriden yapılmış olan.

Mızıka :

Bando – Armonika

Minare :

Namaz vaktinin geldiğini bildirmek için müezzinin çıkıp ezan okuduğu, bir veya birkaç şerefeli çoğunlukla taştan, yüksek ve ince yapı.

Minder :

İçi yumuşak bir madde ile doldurularak, dikilen, oturmaya, yaslanmaya yarar, şilte.

Minyatür :

Çoğunlukla eski yazma kitaplarda görülen, ışık, gölge ve oylum duygusu yansıtılmayan küçük renkli resim sanatı. Bu biçimde yapılmış küçük resim. Bir şeyin küçük ölçekte kopyası veya benzeri.

Mum :

Bir fitilin üzerine erimiş bal mumu, iç yağı, parafin dökülüp, silindir şeklinde dondurulan ışık aracı.

Mushaf :

Kuran.

Mücevher :

Değerli süs eşyası.

Mürekkep :

Yazı yazmak, desen çizmek veya basmak için kullanılan, türlü renklerde sıvı madde.

Müteferrika senedi :

Küçük giderler için ayrılan para.

Nal :

At, öküz gibi hizmet hayvanlarının tırnaklarına çakılan demir parçası.

Nargile :

Tömbeki denilen bir cins tütünün dumanının sudan geçirilerek içirilmesini sağlayan araç.

Nota defteri :

İçinde müzik seslerini belirtmeye yarayan notaların yazılı olduğu defter.

Ocak :

Ateş yakmaya yarayan, pişirme, ısıtma, ısınma gibi amaçlarla kullanılan yer.

Olta :

Balık avlamada kullanılan, ucuna çengelli iğne takılı, en çoğu at kuyruğu kılından olan veya naylon tellerden yapılmış iplik.

Oyuncak :

Oynayıp eğlenmeye yarayan her şey.

Panjur :

Işık kesen, ışık siperi, abajurdan bozma gereğine göre güneşi ve rüzgarı önlemeye, ışığı azaltmaya yarayan, açılır kapanır, dar ve yatay tahtalardan, plastikten veya metal gereçlerden yapılmış kapatma kanadı.

Paravan :

Menteşelerle birbirine bağlı birkaç parçadan oluşan ve yapılarda bazı bölümleri ayırmakta kullanılan katlanır, taşınır, çerçeveli perde.

Pasaport :

Yabancı ülkelere gidecek olanlara yetkili kuruluşça verilen,yabancı ülke yetkililerinin kimlik incelemesinde geçerli olan belge.

Patiska :

Çoğu pamuktan dokunmuş sık ve düzgün bez.

Perde :

Görüşü, ışığı engellemek veya bir şeyi gizlemek için bir açıklığın önüne gerilen örtü.

Pervaz :

Kapı, pencere gibi yerlerin kenarlarına geçirilen ensiz parça.

Peyke :

Eski kahvelerde ve evlerde bulunan, duvara bitişik, alçak, tahta sedir.

Piyano :

Klavyeli, telli, ağır ve büyük çalgı.

Post :

Türlü hayvan derisi.

Pul :

Posta parası karşılığı, mektuplara, damga resmine karşılık kağıtlara yapıştırılan, basılı küçük kağıt parçası. Bazı giysilerde süs olarak kullanılan parlak, incecik, genellikle metal levha.

Put :

Bazı ilkel toplumlarda doğa üstü güç ve etkisi olduğuna inanılan canlı veya cansız nesne.

Rastık :

Kadınların kaşlarını veya saçlarını boyamak için sürdükler siyah boya.

Rat :

Üstüne öte beri koymak için dolaba veya bir dolabın içine birbirine paralel olarak tutturulmuş, genellikle geniş, uzun, tahta veya metal levha.

Saçak :

Bazı giyim eşyalarında veya döşemeliklerde kumaş kenarlıklarına dikilen süslü iplikten püskül. Bir yapının herhangi bir bölümünü güneş ve yağmurdan koruması için o bölümden dışa taşkın ve altı boşta olarak yapılan örtü.

Saksı :

Pişmiş topraktan yapılan, içine toprak konarak çiçek yetiştirmekte kullanılan kap.

Salıncak :

İki ucundan iki iple yüksek bir yere asılan ve üzerine oturulup sallanılan eğlence aracı.

Sandal :

İnsan taşıyacak biçimde yapılmış, kürekle yürütülen deniz teknesi.

Sandık :

İçine çeşitli şeyler konulan tahtadan dört köşe kapaklı ev eşyası.

Saz :

Türk halk müziğinde bağlama. Türk halk müziğinde kullanılan, gövdesi oyularak yapılmış, telli uzun saplı çalgı.

Sedir :

Kol koyacak yeri olmayan, aralıksız, üstü minderli ve yastıklı olabilen kerevet, divan.

Semaver :

Çay demlemekte kullanılan, kömür yakacak ocağı kendi içinde bulunan, elektrikle de çalışabilen bakır, pirinç gibi metallerden yapılmış musluklu kap.

Sepet :

Sarı kamış veya ince dallardan örölerek yapılan, genellikle sapı olan, yiyecek ve eşya taşımak için kullanılan kap.

Sıra :

Dershane, meclis gibi yerlerde kullanılan ve oturup yazı yazacak biçimde yapılmış olan mobilya.

Silah :

Savunmak veya saldırmak amacıyla kullanılan araç.

Sini :

Üzerinde yemek de yenilebilir yuvarlak, bakır veya pirinçten büyük tepsi.

Somya :

Şilteyi taşıması ve ana esneklik vermeye yarayan yaylarla donatılmış kerevet.

Sulu boya :

Su ile karıştırılarak kullanılan bir boya.

Süngü :

Kapının kapanması için kapının arkasına yatay olarak yerleştirilen demir veya ağaç, kol, tırkaz sürme.

Şadırvan :

Genellikle cami avlusunda bulunan çevresindeki musluklardan ve ortasındaki fiskiyeden su akan, üzeri kubbeli veya açık havuz.

Samdan :

Üzerine mum yerleştirilen destek.

Silte :

Üstünde oturlan, yatılan içi yünle, pamukla doldurulmuş döşek.

Simendifer :

Demir yolu, demir yolu katarı, tren.

Tabela :

Üzerinde tanıtıcı, belirtici bir yazı, açıklama, işaret veya resim bulunan, tahta sac.

Tablo :

Bez, tahta, kağıt gibi maddeler üzerine yapılmış yağlı boya, sulu boya, pastel veya kara kalem resim.

Tahterevalli :

İki ucuna birer kişi oturup, karşılıklı olarak havada yükselip inerek eğlenmeyi sağlayan, ortasından bir yere dayalı tahta kalas.

Tambur :

Klasik Türk müziğinin başlıca çalgılarından biri olan, yay veya mızrapla çalınan uzun saplı, telli tahta çalgı.

Tarak :

Saçların, sakalın, hayvan tüylerinin karışıklığını gidermeye veya kadınların saçlarını tutturmaya yarayan dişli araç.

Tef :

Zilli bir kasnağa geçirilmiş kursak yanından oluşan çalgı.

Tekerlek :

Merkezde bulunan bir eksenin çevresinde dönebilir kurs veya çember.

Teneşir :

Ölü yıkanan kerevet.

Tepsi :

Fincan, tabak, bardak gibi şeyleri taşımaya yarayan, türlü büyüklükte, derinliği olmayan düz kap.

Tespih :

Dini sözleri tekrarlamak veya elde oylanmak için kullanılan, türlü maddelerden boncuk biçiminde yapılmış, 33 veya 99 taneden oluşmuş dizi.

Testi :

Kulplu, geniş gövdeli, dar boğazlı, emzikli veya emziksi olabilen toprak kap.

Tezkere :

Pusula. Bir iş için izin verildiğini bildiren resmi kağıt. Askerlik görevinin bittiğini bildiren belge.

Topaç :

Çevresine ip sarılıp birden bırakılacak veya kamçı ile yuvarlayarak döndürülen kanı biçiminde ucu sivri oyuncak.

Toplu iğne :

Başında küçük bir toparlak bulunan iğne.

Trabzan :

Merdiven parmağı. Merdiven başlarında bulunan, parmağı desteklemeye yarayan, kalın, yuvarlak, başlı dayanak.

Tramvay :

Yol üzerinde çıkıntı yapmayacak biçimde döşenmiş özel raylarda hareket eden yolcu taşıtı.

Tulumba :

Sıvıları alçak yerden çıkarmak ve yüksek yerlere çekmeye yarayan araç.

Uçurtma :

Üzeri renkli kağıtlarla kaplanmış, genellikle çokgen biçimindeki bir gövde ve süslü bir kuyruktan oluşan, sicimle bağlanarak, rüzgar yardımıyla uçurulan bir çeşit oyuncak.

Vagon :

Yük ve yolcu taşımakta kullanılan, lokomotifin çektiği demir yolu arabası.

Vazo :

Çiçek koymak için kullanılan kap.

Yakut :

Pembe veya erguvan tonları ile karışık koyu kırmızı renkte, saydam bir koridor türü olan değerli taş.

Yalak :

Hayvanların su içtikleri taş veya ağaçtan oyma kap.

Yastık :

Başın altına koymak veya sırtı dayamak için kullanılan, içi yün, pamuk, kuş tüyü gibi şeylerle doldurulmuş küçük minder.

Yelken :

Rüzgar gücünden yararlanarak geniş bir yüzey oluşturacak biçimde yan yana dikilen ve teknenin direğine uygun bir biçimde takılarak onu hareket ettiren kumaş veya şeritlerin tümü.

Yelpaze :

Sallandığında küçük bir hava akımı, yapan ve özellikle yüzü serinletmeye yarayan küçük, katlanabilir, taşınabilir araç.

Yemlik :

Hayvanlara yem verilen yer veya kap.

Yorgan :

Yatakta örtünmeye yarayan içi pamuk yün ile doldurulan dikilmiş örtü.

Yumak :

Yuvarlak biçimde sarılmış iplik, yün.

Zamk :

Akasya, kitle, sütleğen gibi bazı ağaçların kabuklarından sızarak donan, renksiz veya sarı, kırmızıtırak renkte amorf madde.

Zarf :

İçinde mektup veya başka kağıtlar bulunan kağıttan kese.

Zil :

Birbirine çarparak ses çıkarmak için parmaklara veya tefin kasnağındaki deliklerine takılan metal kısım. İşaret vermek, uyanmak, çağırmak için kullanılan ve bir çan ile bu çana vuran bir tokmaktan oluşan, elle veya başka düzenlerle işletilebilen araç.

Zurna :

Keskin bir ses çıkaran ve çoğu zaman davulla veya dümbelele birlikte çalınan nefesli çalgı.

YER İSİMLERİ

Aksaray :

İstanbul'un bir semti.

Arabistan :

Arap birliği ülkesi.

Arnavutluk :

Avrupa'da devlet. Balkan yarımadasında bir devlet.

Avrupa :

Beş kıtadan biri ve Asya'nın batıya doğru uzantısı.

Bağ :

Üzüm kütüklerinin dikili bulunduğu toprak parçası.

Bağdat :

Irak'ın başkenti.

Bahçe :

Sebze yetiştirilen yer. Çiçek ve ağaç yetiştirilen yer.

Bakırköy :

İstanbul ilinin bir semti. Avrupa yakasında yer alır.

Bandırma :

Marmara bölgesinde Balıkesir'in bir ilçesi.

Bayraklı :

İzmir ilinin bir semti.

Beyrut :

Lübnan'ın başkenti.

Boğazici :

İstanbul'un bir semti.

Bursa :

Ülkenin kuzey batısında Marmara bölgesinde yer alır.

Çamaşırhane :

Çamaşırılık, çamaşır yıkanan yer.

Ciftlik :

Tarım yapılan, hayvan yetiştirilen, ve orada çalışanların oturması için evleri bulunan geniş toprak parçası.

Darğlmaullimat :

Kız öğretmen okulu.

Dershane :

Öğrencilerin bir öğretmenin gözetimi altında anlatma, araştırma, küme çalışması gibi yollarla ve türlü eğitim araç ve gereçlerinden de yararlanılarak ders yaptıkları yer, sınıf.

Diyarbakır :

Güney Doğu Anadolu Bölgesi'nin orta bölümünde yer almaktadır.

Erenköy :

İstanbul'un bir semti. Anadolu yakasında yer alır.

Eyüp :

İstanbul'un bir semti. Avrupa yakasında yer alır.

Eyüpsultan :

Haliç'in kuzey ucunda aynı adı taşıyan semtle cami ve türbe.

Fatih :

İstanbul'un bir semti. Avrupa yakasında yer alır.

Fransa :

Batı Avrupa'da bir devlet.

Galata :

İstanbul'un bir semti. Avrupa yakasında yer alır.

Gelibolu :

Marmara Bölgesi'nin Güney Marmara bölümü. Çanakkale.

Göztepe :

İstanbul'un bir semti. Anadolu yakasında yer alır.

Güverte :

Gemide ambar ve kamaraların üstü.

Harbiye :

Subay yetiştiren yüksek okul.

İç erenköy :

İstanbul'un bir semti.

İnas rüştiyesi :

Kızlar okulu.

İstanbul :

Marmara Bölgesi'nin Doğu Marmara kentsel yoğunluk bölgesini içine alan yerleşmeler sisteminin temelini oluşturan bir ildir.

İstasyon :

Tren durağı.

İsviçre :

Orta Avrupa'da bir devlet.

İzmir :

Ege Bölgesi'nde sahil kenarı bir il.

Kamara :

Gemilerde oda.

Karşıyaka :

İzmir ilinin bir semti.

Kartal :

İstanbul'un bir semti. Anadolu yakasında yer alır.

Kerbela :

Irak'ta şehir. İlk idare merkezi. Bağdat'ın güney batısı.

Kışla :

Askerlerin toplu olarak barındıkları büyük yapı.

Konak :

Büyük ve gösterişli ev. Hükümet işlerinin görüldüğü yapı.

Konu :

Bakımlı küçük orman.

Kordon :

İzmir ilinin bir semti.

Kozyatağı :

İstanbul'un Anadolu yakasında bulunan bir semti.

Köşk :

Bahçe içinde yapılmış süslü ev, kasır.

Kuşadası :

İzmir ilinin bir ilçesi.

Maarif Nezareti :

Milli Eğitim Bakanlığı.

Mabeyin :

Eski konaklarda harem ile selamlık arasındaki daire. Padişah sarayı.

Madrid :

İspanyanın başkenti.

Mahzen :

Yapılarda yer altı deposu.

Manastır :

Bazı kesin kurallara bağlı, rahip veya rahibelerin dünya ile ilgilerini eserek yaşadıkları yapı.

Medrese :

İslam ülkelerinde genellikle İslam dini kurallarına uygun bilgilerin okutulduğu yer.

Mektep :

Okul

Mezarlık :

Mezarların bulunduğu yer, gömütlük, kabristan.

Musul :

Irak'ta bir şehir.

Nişantaşı :

İstanbul'un bir semti.

Pansiyon :

Bütünü veya bir bölümü sürekli veya belli bir zaman için kiraya verilen yer.

Paris :

Fransa'nın başkenti.

Rodos :

Yunanistan'da şehir. Rodos adasının kuzey ucunda 12 ada ilin merkezi.

Roma :

İtalya'nın başkenti.

Rumeli :

Osmanlı İmparatorluğu zamanında Avrupa topluluklarında yaşayan Türklerden olan kimse.

Rüştiye :

Orta okul derecesinde olan eğitim kurumu.

Sahra :

Kır, çöl.

Sahravicedid :

İstanbul'un bir semti.

Samatya :

İstanbul'da marmara kıyısında yeni kapı, yedi kule arasında semt.
Şimdiki adı Kocamustafa Paşa.

Saray :

Hükümdarın veya devlet başkanının oturduğu büyük yapı.

Sarayburnu :

İstanbul'un bir semti.

Sarıyer :

İstanbul'un bir semti.

Sazlık :

İnce kamış, hasır otundan oluşan, bunları çokça bulunduğu yer.

Sefaret :

Elçilik.

Sofa :

Evlerde oda kapılarının açıldığı genişçe yer, hol.

Tedrisat-ı ibtidaiyye :

İlk öğretim.

Tekirdağ :

Trakya'da km² lik yüzölçümüyle Türkiye topraklarının %0,8'ini kaplar.

Tekke :

Tarikattan olanların barındığı, ibadet ve tören yaptıkları yer.

Trablus :

Libya'nın güney batısında bölge.

Türbe :

Genellikle ünlü bir kimse için yaptırılan ve içinde o kimsenin mezarı bulunan yapı.

Üsküdar :

İstanbul'un bir semti. Anadolu yakasında yer alır.

Yalova :

Marmara Bölgesi'nin bir ili.

Yazıhane :

Yazı ve danışma işlerinin yürütüldüğü iş yeri, büro.

Yemekhane :

Okul, fabrika gibi kuruluşlarda yemek yenilen büyük salon.

GİYECEKLER

Atkı :

Soğuğa karşı omuzlara, başa, sırtta ve boyna alınan örtü.

Basma :

Üzerinde bası ile yapılmış, renkli biçimler bulunan pamuklu kumaş.

Başörtü :

Kadınların saçlarını örtmek için kullandıkları örtü, eşarp.

Bluz :

Vücutun üst bölümünde giyilen, genellikle ince kumaştan yapılan veya iplikten örülen kadın giysisi.

Çamaşır :

İç giysisi.

Cizme :

Koncu diz kapaklarına kadar çıkan bir çeşit ayakkabı.

Corap :

Çeşitli ipliklerden örülen, ayağa giyilen giyecek.

Duvak :

Gelinin başını bazen de yüzünü kapayan dantel veya tül den örtü.

Entari :

Genellikle tek parçalı kadın giyeceği.

Etek :

Giysinin belden aşağıda kalan bölümü.

Fanila :

Genellikle ince pamuk ipliğinden dokunmuş, ten üzerine giyilen iç çamaşırı.

Ferace :

Kadınların sokakta giydikleri, mantoya benzer, ortası bol, yakasız, çoğu kez eteklere kadar uzanan üst pisisi.

Fes :

Şapka yerine kullanılan, kırmızı, kalın çuhadan yapılmış, tepesinde püskülü olan, silindir biçiminde başlık.

Frak :

Resmi törenlerde giyilen uzun etekli, eteğin arkası beline kadar yırtmaçlı, siyah, resmi erkek ceketi veya takımı.

Gecelik :

Geceye özgü olan, gece kullanılan yatakta giyilen giysi, gömlek.

Gömlek :

Vücudun, üst kısmına giyilen ince kollu ve yakalı giysi.

İskarpın :

Ökçeli, konçsuz ayakkabı.

Kayış :

Bağlamak, tutmak veya sıkmak amacıyla kullanılan, dar ve uzun kösele dilimi.

Korse :

Güzellik veya sağlık gayesiyle kullanılan esnek iç giysisi.

Kostüm :

Ceket, pantolon, bazen de yelekten oluşan erkek takım giysisi.

Kravat : Boyun bağı.

Kuşak :

Bele sarılan uygun ve renkli kumaş.

Mintan :

Yakasız, uzun kollu erkek göleđi.

Önlük :

İř yaparken giysi kirlenmesin diye, bele bağlanan örtü.

Pabuç :

Ayakkabı.

Palto :

Soğuk havalarda öbür giyeceklerin üstüne giyilen kalın kumaştan giysi.

Pardösü :

Serin havalarda öbür giysilerin üzerine giyilen ince üstlük.

Peçe :

Eskiden ölkemize bir gün bazı ölkelerde kadınların sokakta yüzlerine örttükleri ince siyah örtü.

Pelerin :

Omuzlarda aşağı dökülen, geniş, kolsuz bir çeşit üstlük, harmani.

Peştamal :

Hamamda örtünmek ve kurulanmak için kullanılan ince dokuma. İř yaparken bele bağlanan uzun geniş dokuma. Başa örtülen dokuma.

Podösüet :

Yumuşak, yüzü ince havlı bir tür deri, süet.

Potin :

Ayak bileğini örtecek kadar uzun olan bağcıklı veya yan tarafı lastikli ayakkabı.

Potur :

Arka tarafında kırmaları çok, bacakları dar bir tür pantolon.

Redingot :

Arkası yırtmaçlı, etekleri uzun, çift sıra düğmeli, resmi erkek ceketi.

Sadakor :

Düz dokunmuş, açık saman renginde bir tür ipek kumaş.

Sarık :

Fes gibi bazı başlıkların üzerine sarılan, tülbent, abani veya şala verilen ad.

Salvar :

Genellikle ağı çok bol olan, bele bir uçkurla bağlanan geniş üst donu.

Tülbent :

Pamuktan, ince ve seyrek dokunmuş hafif ve kumaş bez. Bu bezden yapılmış baş örtüsü.

Yakalık :

Yaka yapmak için kullanılan. Erkek gömleklerinin üzerine takılan eğreti yaka.

Yeldirme :

Kadınların çarşaf yerine kullandıkları, baş örtüsü ile birlikte giyilen hafif üstlük.

Yemeni :

Kalıpla basılıp elle boyanan, kadınların başlarına bağladıkları tülbent.

YİYECEKLER

Armut :

Çiçekleri beyaz, yurdumuzun her yerinde yetişen, bir ağaç. Bu ağacın rengi, sarıdan yeşile kadar değişebilen tatlı, sulu, yumuşak, ufak çekirdekli meyvesi.

Asma kabağı :

Kabakgillerden, sürüngen veya sarılgan, mevsimlik bir kabak türü.

Badem :

Gülgillerden, yurdumuzun her yerinde yetişen ağaç. Bu ağacın kuru yada yaş yenilen yemişi.

Bal kabağı :

İçi turuncu, iri ve tatlı bir kabak çeşidi.

Böğürtlen :

Bahçe çitlerinde, yol kenarlarında kendiliğinden yetişen dikenli ve çok yıllık bir çalı, diken dutu.

Çörek :

Az yağlı, bazen şekerli ve yumurtalı, gevrekçe bir hamur işi.

Dut :

Kuzey yarım kürenin genellikle ılıman bölgelerinde yetişen yapraklarıyla ipek böceği beslenen ağaç ve meyvesi.

Fondan :

İçinde likör, tatlı veya hoş kokulu maddeler bulunan ağızda kolayca eriyen bir tür şekerleme.

G lbese er :

G l   e e i ve  eker ile yapılan macun kıvamında bir çeşit re el.

Hurma :

Palmyegillerin eski çağlardan beri kuzey Afrika'da kültürü yapılan örnek bitkisi. A acın yemi i.

Ihlamur :

Kerestesi beğenilen, büyük bir gölge ağacı. Bu ağacın kurutularak çay gibi içilen güzel kokulu   e e i.

  de :

  degillerin örnek bitkisi olan bir a a . Bu ağacın zeytin biçiminde, kabuğu kırmızıya  alan sarı renkte beyaz unlu, tadı mayho  yemi .

Kestane ağacı :

Ilıman iklimlerde yetişen 25-30 metre kadar boylanabilen, kerestesi do ramacılıkta kullanılan bir orman ağacı. Bu ağacın meyvesi.

Kiraz :

Gülgillerden bir meyve ağacı. Bu ağacın kırmızı renkte, etli, sulu, tek çekirdekli meyvesi.

Likör :

Meyve, alkol, esans karışımıyla yapılan  ekerli i ki.

Pancar :

Ispanakgillerden vitamince zengin bir bitki.

Reçel :

Meyveleri  ekerle kaynatarak hazırlanan tatlı.

Simit :

Halka biçiminde, genellikle üzerine susam konmuş   rek.

Sirke :

Salatalara, yemeklere ekşilik vermek için kullanılan ekşimiş üzüm suyu.

Şekerleme :

Şeker şerbeti içinde kaynatılıp üzeri şekerle kaplanmış meyve.

Serbet :

Belli olaylar sebebiyle konuklara sunulan şekerli içecek.

Şokola :

Çikolata, şeker, su veya sütle yapılan içecek.

Yemiş :

Bitkilerde döllenme sonucunda çiçeği meyve yanaklarından oluşan ve tohumu taşıyan organ, meyve, incir.

Yoğurt :

Maya katılarak koyulaştırılmış beyaz kıvamlı süt ürünü.

Yufka :

Oklava ile açılan ince, yuvarlak hamur yaprağı.

Zem zem :

Kabe yanında bulunan bir kuyu. Bu kuyunun Müslümanlarckutsal sayılan suyu.

MESLEKLER

İşçi :

Yemek pişiren kimse.

Bahçıvan :

Geçimini bahçe ürünlerini yetiştirip satmakta sağlayan kimse.

Carive :

Yabancı ülkelerden kaçırılıp özgürlükten yoksun edilen, alınıp satılabilen, her konuda efendisinin isteklerine bağlı bulunan genç kadın,

İşçiyek :

Çırak :

Zanaat öğrenmek için bir ustanın yanında çalışan kimse.

Dadı :

Çocuk bakımı ile görevlendirilmiş kadın.

Dülgere :

Yapılan kaba ağaç işlerini yapan kimse.

Ebe :

Doğum işini yaptıran kadın.

Eacümen :

Komisyon, komite.

Evliva :

Erenler, ermişler, veliler.

Filozof :

Felsefe ile uğraşan. Felsefeci.

Hademe :

İş yerlerinde temizlik ve ayak işlerine bakan görevli odacı.

Hattat :

Eski yazısı çok güzel olan sanatçı.

Hokkabaz :

El çabukluğu ile birtakım şaşırtıcı olaylar yapmayı meslek edinen kimse.

Irgat :

Tarım işçisi.

İdadi müdürlüğü :

Eskiden lise derecesindeki okullarda görev yapan makam.

Jandarma :

Yurt içinde genel güvenliği ve kamu düzenini korumakla görevli silahlı askeri kuvvet.

Kalfa :

Aşanası çırakla usta arasında bulunan zanaatçı. Saraylarda ve büyük konaklarda halayıkların başında bulunan kadın.

Kamarot :

Gemilerde yolcuların hizmetine bakan görevli.

Katip :

Sekreter, yazman.

Köçek :

Kadın kılığına girip, çengi gibi oynayan erkeklere verilen ad.

Manifaturacı :

Fabrika yapımı her türlü kumaş ve bez gibi dokumaları satan kimse.

Mazbata :

Tutanak. Bir komisyon kararının gerekçesini kaleme alan üye.

Mihmandarlık :

Resmi konukları ağırlamak ve onlara klavuzluk etmekle görevlendirilen kimsenin yaptığı iş.

Molla :

Büyük kadı. Büyük bilgin.

Muallim :

Öğretmen.

Muhtar :

Köy veya mahallenin yasalarla belirtilmiş işlerini yürütmek için o köy veya mahallede oturanların seçtikleri kimse.

Mutasarrıf :

Kendinde kullanım hakkı olan, elinde bulunduran. Tanzimat'tan sonra Osmanlı yönetim şekli teşkilatında sancakların yöneticisine verilen ad.

Müdür-i umumi :

Genel direktör.

Nazır :

Bakan.

Nefer :

Derecesi olmayan asker.

Nezaret :

Bakanlık.

Nizamiye :

Kara ordusu.

Pehlivan :

Güreşçi. Boylu, poslu ve güçlü kimse.

Rahip :

Hıristiyanlarda genellikle manastırda yaşayan din adamı.

Rüştiye :

Orta okul derecesinde olan eğitim kurumu.

Sefaret katibi :

Elçilik memuru.

Serasker kapısı :

Sadrazamlık göreviyle yükümlü olmayan ve Osmanlı ordusunun komutanlığını yapan vezirin resmi görev yeri.

Süvari :

Atlı asker.

Tellal :

Bir şeyin satıcılığını veya herhangi bir şeyi halka bildirmek için çarşıda, pazarda yüksek sesle bağırان kimse.

Terzi :

Giysi biçip diken kimse.

Ulema :

Bilgin, sarıklı din bilgini.

Zabit :

Rütbesi teğmenden binbaşıya kadar olan asker subay.

KAYNAKÇA

- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Szlg.
- Meydan Larousse
- Ferit Develliođlu Osmanlıca-Türkçe Sözlük.

İNDEKS

Ağ (S-161)
Aksaray(S-195)
Altın (S-377)
Ambar (S-192)
Arabistan (S-119)
Arı kovanı (S-173)
Armonika (S-267)
Armut (S-134)
Arnavutluk (S-144)
Asma kabağı (S-43)
Asma merdiven (S-161)
Aşçı (S-11)
Atkı (S-374)
Avize (S-294)
Avrupa (S-95)
Ayna (S-18)
Badem (S-190)
Bağ (S-142)
Bağdat (S-16)
Bahçe (S-142)
Bahçıvan (S-15)
Bakırköy (S-215)
Bakraç (S-374)
Bal kabağı (S-43)

Balmumu (S-187)
Bandırma (S-245)
Barut (S-137)
Basma (S-180)
Başörtü (S-115)
Bavul (S-162)
Bayraklı (S-11)
Beyanname sureti (S-222)
Beyoğlu (S-276)
Beyrut (S-281)
Bluz (S-26)
Boğaziçi (S-255)
Bohça (S-263)
Boncuk (S-145)
Böğürtlen (S-67)
Bursa (S-375)
Büfe (S-148)
Cariye (S-35)
Cetvel (S-23)
Cumba (S-257)
Çakı (S-5)
Çam sakızı (S-217)
Çamaşır (S-13)
Çamaşır teknesi (S-17)
Çamaşırhane (S-22)
Çanta (S-41)

Çardak (S-172)
Çarşaf (S-227)
Çember (S-230)
Çengelli iğne (S-374)
Çeşme (S-189)
Çingirak (S-217)
Çırak (S-115)
Çiftlik (S-65)
Çit (S-25)
Çizme (S-202)
Çorap (S-171)
Çörek (S-379)
Dadı (S-115)
Damga (S-199)
Dantel (S-140)
Darülmaullimat (S-232)
Davul (S-188)
Dehliz (S-239)
Dekar (S-279)
Dershane (S-163)
Diyarbakır (S-11)
Dolap (S-169)
Dut (S-236)
Duvak (S-189)
Düğme (s-12)
Dülger (S-97)

Dümbelek (S-9)
Düven (S-337)
Ebe (s-186)
Encümen (S-35)
Entari (S-140)
Erenköy (S-91)
Etek (S-78)
Evliya (S-17)
Eyüp (S-29)
Eyüpsultan (S-115)
Fanila (S-137)
Fatih (S-255)
Fener (S-15)
Ferace (S-163)
Fes (S-155)
Fil dişi (S-184)
Filigot (S-7)
Fital (S-290)
Fondan (S-49)
Frak (S-311)
Fransa (S-227)
Galata (S-81)
Gecelik (S-15)
Gelibolu (S-136)
Gelin teli (S-253)
Gömlek (s15)

Gözlük (S-128)
Göztepe (S-237)
Guguklu saat (S-6)
Gülbeşeker (S-379)
Güverte (S-130)
Hademe (S-120)
Harbiye (S-217)
Harbiye (S-215)
Hasır (S-170)
Hattat (S-110)
Havuz (S-13)
Heykel (S-13)
Hokkabaz (S-228)
Hurma (S-9)
Ihlamur (S-257)
Irgat (S-367)
İçerenköy (S-113)
İdadi müdürlüğü (S-139)
İğde (S-295)
İğne (S-399)
İnas rüştiyesi (S-351)
İnci (S-181)
İskambil (S-35)
İskarpın (S-25)
İskemle (S-41)
İstanbul (S-12)

İstasyon (S-113)
İsviçre (S-106)
İzmir (S-202)
Jandarma (S-202)
Kadeh (S-292)
Kadife (S-145)
Kafes (S-254)
Kalay (S-223)
Kalfa (S-109)
Kalpak (S-10)
Kamara (S-130)
Kamarot (S-130)
Kamçı (S-17)
Kandil (S-166)
Kapı (S-15)
Karşıyaka (S-305)
Kartal (S-91)
Kartvizit (S-220)
Karyola (S-132)
Katırboncuğu (S-16)
Katip (S-127)
Kavanoz (S-148)
Kayık (S-229)
Kayış (S-174)
Kefen (S-165)
Kehribar (S-148)

Keman (S-260)
Kepen (S-173)
Kerbela (S-9)
Kerevet (S-117)
Kerpeten (S-237)
Kese (S-219)
Kestane ağacı (S-248)
Kılıç (S-297)
Kına (S-17)
Kışla (S-13)
Kiraz (S-30)
Klube (S-161)
Kolye (S-17)
Konak (S-12)
Konu (S-12)
Kordon (S-377)
Kordon (S-306)
Korse (S-397)
Kostüm (S-195)
Kova (S-17)
Kozyatağı (S-287)
Köçek (S-363)
Köşk (S-305)
Kravat (S-398)
Kubbe (S-267)
Kulp (S-144)

Kurdela (S-184)
Kuşadası (S-314)
Kuşak (S-136)
Kuyu (S-173)
Kürsü (S-172)
Lamba (S-15)
Lando (S-282)
Lastik top (S-10)
Lavabo (S-133)
Levha (S-52)
Likör (S-292)
Lüks lambası (S-35)
Maarif nezareti (S-120)
Mabeyin (S-12)
Madalyon (S-377)
Madrid (S-90)
Mahfaza (S-87)
Mahfe (S-12)
Mahzen (S-164)
Makas (S-20)
Manastır (S-142)
Mangal (S-192)
Manifaturacı (S-275)
Maroken (S-120)
Marpuç (S-218)
Matbuat (S-208)

Mavna (S-148)
Mavna (S-148)
Mazbata (S-22)
Mecidiye (S-143)
Medrese (S-217)
Mektep (S-19)
Mektup (S-57)
Mendil (S-14)
Meryem heykeli (S-22)
Meşin (S-135)
Mezarlık (S-164)
Mızıka (S-248)
Mihmandarlık (S-228)
Minare (S-161)
Minder (S-346)
Mintan (S-247)
Minyatür (S-275)
Molla (S-205)
Muallim (S-21)
Muhtar (S-161)
Mum (S-191)
Mushaf (S-117)
Musul (S-8)
Mutasarrıf (S-367)
Mücevher (S-194)
Müdür-i umumi (S-123)

Mürekkep (S-7)
Müteferrika senedi (S-222)
Nal (S-233)
Nargile (S-133)
Nazır (S-130)
Nefer (S-322)
Nezaret (S-139)
Nişantaşı (S-56)
Nizamiye (S-228)
Nota defteri (S-58)
Ocak (S-164)
Olta (S-36)
Oyuncak (S-194)
Önlük (S-145)
Pabuç (S-59)
Palto (S-220)
Pancar (S-146)
Panjur (S-19)
Pansiyon (S-33)
Paravan (S-225)
Pardösü (S-363)
Paris (S-273)
Pasaport (S-153)
Patiska (S-344)
Peçe (S-102)
Pehlivan (S-188)

Pelerin (s-384)
Perde (S-7)
Pervaz (S-355)
Peştamal (S-152)
Peyke (S-121)
Podösüet (S-25)
Post (S-120)
Potin (S-171)
Potur (S-247)
Pul (S-132)
Put (S-104)
Raf (S-148)
Rahip (S-243)
Rastık (S-144)
Reçel (S-148)
Redingot (S-226)
Rodos (S-322)
Roma (S-29)
Rumeli (S-144)
Rüştiye (S-237)
Rüştiye (S-125)
Saçak (S-257)
Sadakar (S-25)
Sahra (S-395)
Sahrayıcedid (S-113)
Saksı (S-277)

Salıncak (S-388)
Samatya (S-146)
Sandal (S-301)
Sandık (S-174)
Saray (S-8)
Sarayburnu (S-131)
Sarık (S-22)
Sarıyer (S-195)
Saz (S-11)
Sazlık (S-168)
Sedir (S-257)
Sefaret (S-90)
Sefaret katibi (S-90)
Semaver (S-187)
Sepet (S-7)
Serasker kapısı (S-12)
Sıra (S-6)
Silah (S-387)
Simit (S-14)
Sini (S-9)
Sirke (S-137)
Sofa (S-15)
Somya (S-120)
Sulu boya (145)
Sürgü (S-15)
Süvari (S-10)

Şadırvan (S-217)
Şalvar (S-147)
Şamdan (S-342)
Şekerleme (S-148)
Şerbet (S-152)
Şilte (S-189)
Şilte (S-6)
Şimendifer (S-155)
Şokola (S-47)
Tabela (S-120)
Tablo (S-14)
Tahterevalli (S-121)
Tambur (S-249)
Tarak (S-178)
Tedrisat-ı ibtidaiye (S-121)
Tef (S-9)
Tekerlek (S-290)
Tekirdağ (S-57)
Tekke (S-201)
Tellal (S-29)
Teneşir (S-177)
Terzi (S-97)
Tespîh (S-167)
Testi (S-9)
Tezkere (S-273)
Topaç (S-175)

Toplu iğne (S-144)

Trablus (S-19)

Trabzan (S-20)

Tramvay (S-306)

Tulumba (S-289)

Tülbent (S-174)

Türbe (S-166)

Uçurtma (S-148)

Ulema (S-48)

Üsküdar (S-114)

Vagon (S-238)

Vazo (S-19)

Yakalık (S-303)

Yakut (S-148)

Yalak (S-289)

Yalova (S-69)

Yastık (S-9)

Yazıhane (S-122)

Yeldirme (S-163)

Yelken (S-58)

Yelpaze (S-140)

Yemekhane (S-21)

Yemeni (S-174)

Yemiş (S-25)

Yemlik (S-169)

Yoğurt (S-110)

Yorgan (S-246)

Yufka (S-203)

Yumak (S-399)

Zabıt (S-19)

Zamk (S-23)

Zarf (S-199)

Zem zem (S-162)

Zıl (S-9)

Zurna (S-188)